

GUIA PER L'ATENCIÓ A PERSONES TRANS* A L'ÀMBIT SANITARI

COSES QUE SEMPRE HEM DE FER:

- *Adopta una actitud acollidora i respectuosa envers la diversitat sexual i de gènere. Cada individu és únic per múltiples motius i mereix ser tractat amb dignitat.*
- *Posa't al lloc de l'altra persona a través d'una escolta empàtica i activa, establint connexió i mostrant comprensió genuïna. Escolta sense fer suposicions prèvies.*
- *Ser congruent i actuar amb autenticitat: transmetre i aportar seguretat i suport.*
- *Si una persona arriba a la consulta i no tens clar com s'identifica, pregunta-ho de manera educada i delicada: "Quin gènere prefereixes que utilitzi quan em dirigeixi a tu? Quins pronoms fas servir?"*
- *Moltes persones trans* poden no tenir encara la documentació alineada amb la seva identitat, i això pot comportar situacions incòmodes, per això en sales d'espera és preferible cridar pel cognom sense fer servir pronoms (ex: senyor/a).*
- *Forma't constantment per poder oferir una atenció sanitària respectuosa i ben informada. Actualment a Catalunya està vigent la Llei 13/2025, de 29 de desembre dels drets de les persones LGTBI i l'erradicació de l'LGBTI-fòbia que estableix l'obligatorietat de formació bàsica dels professionals de la salut – entre d'altres – en igualtat de tracte i no-discriminació i en drets LGBTI.*
- *No desvetllis ni parlis sobre la identitat de gènere o l'orientació sexual d'algú sense el seu permís explícit. No pressionis ningú a visibilitzar-se si no ho desitja. Cada persona ha de decidir com, quan i amb qui compartir aquesta informació, i això pot variar segons l'entorn familiar, laboral o social.*
- *Si una persona trans* ja ha actualitzat el seu document d'identitat oficial, caldrà informar el servei de Documentació Mèdica perquè també es reflecteixi a la seva història clínica.*

COSES QUE MAI HEM DE FER:

- Ignorar el nom amb què una persona trans* s'identifica o els pronoms que utilitza (com ell, ella, elli) pel fet que la seva targeta sanitària mostri una altra informació. És una manca de respecte.
- Com a professional de la salut, no has de preguntar directament sobre la identitat de gènere d'una persona trans*. És fonamental generar un ambient de confiança i seguretat perquè les persones puguin expressar-se lliurement, sense por ni incomoditat.
- Evitar fer preguntes sobre el cos, els genitals o intervencions quirúrgiques de persones trans*, excepte quan sigui absolutament necessari per atendre el motiu mèdic de la visita.
- No tolerar ni participar en comentaris despectius o ofensius sobre la diversitat sexual i de gènere. A través del respecte col·lectiu podem construir entorns més segurs i inclusius.
- Quan una persona trans* acudeix amb una necessitat relacionada amb el seu procés de transició, i no tens clar quin protocol seguir, adreça't a professionals formats en el tema. No l'enviïs automàticament a serveis de psiquiatria, llevat que sigui la seva pròpia elecció. Ser una persona trans* no és un trastorn mental.
- Desconèixer la informació sobre l'atenció específica que poden necessitar les persones trans*, ja que pot comportar errors en la seva derivació o en el tracte rebut.
- Evitar insistir perquè la persona rebi suport psicològic o psiquiàtric si aquest no és necessari, especialment si això es basa en prejudicis cap a la seva identitat de gènere.
- No fer comentaris o preguntes fora de lloc durant la consulta si no estan directament relacionats amb la raó de la visita mèdica.
- Tractar de forma ofensiva, fer mofa, qüestionar o insultar a una persona per la seva identitat de gènere és completament inadmissible i contradiu els principis bàsics d'una atenció sanitària ètica i inclusiva.

RECOMANACIONS:

- Recollir en la història clínica (HC) un camp de "nom sentit", és a dir, nom pel qual la persona se sent identificada o nom escollit. Evitar prendre només el sexe registral d'una persona com a base per a l'accés a l'atenció sanitària o una prova mèdica, i evitar la presumpció d'heterosexualitat de les persones, especialment en l'especialitat de ginecologia.
- Davant l'ingrés d'una persona trans* cal remarcar que s'ha d'aplicar escrupolosament el principi d'igualtat en l'accés als serveis sanitaris i el respecte de la identitat de gènere sense admetre discriminacions, estigmatitzacions o exclusions de cap tipus per raons moralment arbitràries o prejudicis basats en discriminacions per raons de sexe, identitat de gènere, ètnia, nacionalitat, condició social o la discapacitat.
- A la pràctica, l'assignació d'habitacions d'hospitalització, així com d'altres espais on les persones trans* hagin de compartir estada amb persones cisgènere, s'han de seguir els mateixos criteris que s'apliquen a la resta de persones ingressades. L'habitació serà assignada tenint en compte el gènere sentit de la persona. Cal evitar l'assignació d'habitacions individuals de manera unilateral per part de l'hospital exclusivament per motiu de la identitat de gènere.
- El dret a la intimitat i a la confidencialitat ha d'estar garantit per a totes les persones ateses a l'hospital, amb independència de la seva identitat de gènere. En aquest sentit, les converses relatives a la identitat de gènere de la persona, incloent-hi les preferències sobre tractament, nom o pronoms, s'han de dur a terme en condicions de privacitat i confidencialitat, evitant formular aquestes preguntes en espais on puguin ser escoltades per terceres persones. És important tractar cada cas de forma individualitzada i oferir un espai confidencial per acollir-lo.

L'ATENCIÓ HA DE GARANTIR:

- *Una visió inclusiva de les persones trans*.*
- *El respecte a l'autonomia i a l'autodeterminació de la identitat.*
- *El respecte a la dignitat, la integritat i la privacitat de les persones trans*.*
- *Priorització del benestar integral —tant emocional com físic— de les persones trans*.*
- *És imprescindible garantir que tothom tingui accés a informació clara, veraç i adaptada a la realitat de les persones trans*, especialment aquella que fa referència als seus drets sexuals i reproductius.*
- *Cal posar a disposició recursos que afavoreixin l'autocura, com ara materials informatius actualitzats, però també eines que contribueixin al benestar emocional. Un bon exemple són els espais de suport comunitari liderats per persones trans* que comparteixen experiències i recursos.*
- *És fonamental que les persones trans* puguin comptar amb professionals formats per oferir un acompanyament respectuós en l'àmbit de la sexualitat, lliure de prejudicis i discriminació, i centrat en el reconeixement dels seus drets.*
- *S'ha de garantir també l'accés a serveis específics en l'àmbit de la salut sexual i reproductiva: des de proves diagnòstiques, atenció personalitzada i respectuosa, fins a tractaments adequats. Això inclou l'accés a tècniques de reproducció assistida, seguiment mèdic durant l'embaràs, i un part que respecti la identitat i decisions de la persona gestant.*

Tot això, assegurant el respecte pels drets de les persones trans* i reconeixent-los com a part fonamental dels drets humans, amb una visió centrada en la salut integral i en els drets sexuals i reproductius.

En darrer terme, oferir una atenció de qualitat també suposa que els entorns on es presti siguin espais segurs, oberts i fàcilment accessibles. Per això, cal avaluar els espais disponibles i planificar-los de manera que garanteixin les condicions necessàries per acollir a les persones trans* amb dignitat, privacitat i inclusió.

Alguns exemples són:

- *Fer visible que és un espai lliure de LGBTI-fòbia i que dona la benvinguda a la diversitat de gènere, mitjançant senyalètica inclusiva.*
- *L'organització dels serveis i lavabos, a través de l'ús de lavabos sense gènere marcat.*
- *Fer que l'espai de treball també sigui un espai inclusiu, on puguin treballar persones trans* i viure les seves identitats de gènere de forma lliure i segura.*
- *Tenir mesures de qualitat que recullen queixes i reclamacions per a una millora continuada del centre, amb categories inclusives i que s'analitzin tenint en compte indicadors que avaluen els drets sexuals i reproductius, així com l'atenció a persones trans*.*

FRASES CLAU PER UTILITZAR:

- *Quins pronoms fas servir?*
- *Com prefereixes que ens adrecem a tu?*
- *Gràcies per compartir això amb mi.*
- *Tota la teva informació és confidencial.*

CONTACTA AMB NOSALTRES:

Vols fer un **suggeriment**: https://forms.office.com/Pages/ResponsePage.aspx?id=Qf-d_ZuT7i0aVP_w82AGuNIs2R9HH7flllv14tCu1RLpUNVhDM1hCUIU1Mkc1T1hGWUJBuk9FRU01Sy4u

Per **denunciar** un incompliment normatiu relacionat amb aquesta guia: <https://www.clinicbarcelona.org/-canal-denuncias-hospital-clinic-barcelona>

El terme trans* (amb asterisc) inclou totes les identitats no normatives (home trans, dona trans, persona no binària, transsexual, transgènere, travesti, crossdresser, agènere, bigènere, gènere fluid, etc.) i persones intersexuals.

Document:

Mireia Mora
Rita Pons
Jessica Farre
Elena González
Ana Maria Guijarro
Júlia Calvo
Elena Castellano
Javier Elvira
Deborath Moreno

Coordinadora del grup: Maria Pilar González